

Sygn. akt VI U 1521/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2020 r. w Bydgoszcy na rozprawie

odwołania: W. L.

od decyzji : Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 24 kwietnia 2019 r., znak: (...)

w sprawie: W. L.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o przeliczenie emerytury

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do obliczenia emerytury ubezpieczonego W. L. z uwzględnieniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 62,11 % - od dnia 1 kwietnia 2019 r.;
- 2) oddala odwołanie w pozostałej części;
- 3) nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

VI U 1521/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2019 roku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpatrzeniu wniosku W. L. z dnia 4 kwietnia 2019 roku odmówił wnioskodawcy prawa do ponownego przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, że przedłożone zaświadczenia kwalifikacyjne stwierdzające wysokość stawki godzinowej nie stanowią podstawy do obliczenia wynagrodzenia, ponieważ brak jest możliwości ustalenia faktycznej ilości przepracowanych godzin w danym miesiącu i roku, co jest zgodne z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń. Dziennik Ustaw numer 237. Odwołanie od tej decyzji wniósł ubezpieczony W. L. domagając się przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem wynagrodzeń wynikających z angaży przedstawionych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4 kwietnia 2019 roku. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazywał, że złożone w postępowaniu administracyjnym angaże dotyczą jego zatrudnienia w latach 1964, 1974 w Zakładzie (...) w E., następnie Fabryka (...) w E.. Ubezpieczony nadmieniał, że wysokość jego wynagrodzeń w tych latach kształtowała się w granicach podanych w tabeli nr 1, którą dołączył do odwołania a ponadto

ubezpieczony informował również, że do dnia 25 września 1972 roku jego wynagrodzenie wynikające ze stawki i premii powiększone było średnio 30 nadgodzin w miesiącu. Ubezpieczony wskazywał, że w czasie pilnych robót związanych z dużym zapotrzebowaniem na przyczepy do pracy przychodził nawet w niedzielę. Natomiast od 1972 roku po awansie na stanowisku ślusarza narzędziowego nie musiał już pracować w nadgodzinach, ale większa stawka godzinowa dawała mu odpowiednio wyższą wypłatę miesięczną. W załączonej do odwołania tabeli nr 2 ubezpieczony przedstawił zestawienie wynagrodzeń rocznych w poszczególnych latach uwzględniając również nadgodziny. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania wskazując, iż zaskarżoną decyzją z dnia 24 kwietnia 2019 roku po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonego z 4 kwietnia 2019 roku odmówił ponownego przeliczenia emerytury. Organ rentowy wskazywał także w uzasadnieniu swego stanowiska procesowego, że zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe w szczególności zgodnie z paragrafem 21 ustępem 1 środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia dochodu przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia dochodu przychodu lub uposażenia. Organ rentowy wskazywał, że powód urodzony (...) jest uprawniony do emerytury od 1 marca 2018 roku, to jest od miesiąca złożenia wniosku. Wysokość jego emerytury została obliczona według starych zasad a podstawa ustalona z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 53,11 procenta. Następnie w wyniku przeliczenia emerytury wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wzrósł do 57,35 procenta. Odwołujący w dniu 4 kwietnia 2019 roku złożył wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia, do którego dołączył angaże za lata 1964, 1974. W ocenie organu rentowego przedłożone angaże określają jedynie stawkę godzinową i nie stanowią w związku z tym podstawy do obliczenia wynagrodzenia, ponieważ brak jest możliwości ustalenia faktycznej ilości przepracowanych godzin w danym miesiącu. Organ rentowy wskazywał, że powód był zatrudniony w Zakładzie (...), obecnie H. (...) **[f 00:07:30.664]** Spółka zo.o. w E. w okresie od 5 marca 1964 roku do 7 października 1974 roku, jako ślusarz narzędziowy w wymiarze pełnego etatu i Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął w powyższym okresie wynagrodzenia minimalne. Pozwany ponadto wnosił o przeprowadzenie dowodu z całości akt osobowo-płacowych ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia oraz o przesłuchanie ubezpieczonego na okoliczność wymiaru czasu pracy i wysokości wypłacanego wynagrodzenia w kwestionowanym okresie. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje: Ubezpieczony W. L. urodzony (...) posiadał prawo do emerytury z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego od dnia 1 marca 2008 roku. Świadczenie to zostało przyz., mu przyznane decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 21 marca 2008 roku. Decyzja karta 51 akt emerytalnych. W dniu 4 kwietnia 2019 roku ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Oddziale w B. wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego. Do wniosku tego dołączył odpisy dokumentów ze swoich akt osobowych przesłane mu przez następcę prawnego pracodawcy ubezpieczonego z lat 1964, 1974 firmę (...) zo.o. z siedzibą w E.. Załączniki te obejmowały informacje o stawkach godzinowych wynagrodzenia ubezpieczonego w powyższym okresie. Spór w niniejszej sprawie dotyczył tego czy możliwe jest przeliczenie świadczenia emerytalnego ubezpieczonego w oparciu o przedłożone w sprawie dokumenty i zebrany w sprawie materiał dowodowy w postępowaniu sądowym. Zgodnie z artykułem 111 ustępem 1 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2018 roku pozycja 1270 z późniejszymi zmianami wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie z zastrzeżeniem ustępu 2 i 3 od podstawy wymiaru ustalonej w myśl artykułu 15, jeżeli do obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie, na podstawie przepisów prawa polskiego. Po pierwsze z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia. Po drugie z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty z uwzględnieniem artykułu 176. Po trzecie z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Wskazać także należy, że zgodnie z ustępem 2 artykułu 111 wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony na zasadach określonych w artykule 15 mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia a zgodnie z ustępem 3 artykułu 111 podstawa wymiaru emerytury lub renty ustalona na zasadach określonych w ustępie 1 i 2 podlega wszystkim waloryzacją przysługującym od dnia zgłoszenia

wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy. Spór w niniejszej sprawie dotyczył tego czy w miejsce minimalnych wynagrodzeń przyjętych przez organ rentowy w poprzednich decyzjach do obliczenia pod..., wskaźnika podstawy wymiaru emerytury powoda wynagrodzenia..., chodziło o wynagrodzenia z okresu od 5 marca 1964 roku do 7 października 1974 roku mogą zostać zastąpione rzeczywistymi i udowodnionymi w toku procesu wynagrodzeniami ubezpieczonego. Ubezpieczony w powyższym okresie od 5 marca 1964 roku do 7 października 1974 roku zatrudniony był w ramach stosunku pracy początkowo w Spółdzielni Pracy (...) w E. a następnie w Fabryce (...) w W. Zakładzie (...) w E.. Dowód świadectwo pracy z 25 stycznia 2008 roku karta 7 akt emerytalnych oraz dokumenty z akt osobowych ubezpieczonego nadesłanych przez następcę prawnego powyższych pracodawców H. (...) Spółkę zo.o. w E.. Na podstawie dowodów z dokumentów z akt osobowych ubezpieczonego, które zostały nadesłane do akt sprawy w oryginale Sąd Okręgowy ustalił, iż stawka godzinowa wynagrodzenia zasadniczego ubezpieczonego w okresie od 5 marca 1964 roku do 31 maja 1966 r. wynosiła 2 złote 90 groszy. Angaż na karcie 20..., 22 akt osobowych powoda. W okresie od 1 czerwca 1966 roku do 31 marca 1971 roku stawka godzinowa wynagrodzenia zasadniczego powoda wynosiła 4 złote 25 groszy. Dowód karta..., angaż karta 25 akt osobowych. W okresie od 1 kwietnia 1971 roku do 24 września 1972 roku stawka godzinowa wynagrodzenia ubezpieczonego wynosiła 9 złotych 20 groszy. Angaż na karcie 26 akt osobowych powoda. W okresie od 25 września 1972 roku do 31 marca 1972 roku stawka godzinowa wynagrodzenia powoda wynosiła 10 złotych 50 groszy. Angaż na karcie 27 akt osobowych. W okresie od 1 kwietnia 1974 roku do 31 maja 1974 roku stawka godzinowa wynagrodzenia powoda wynosiła 15 złotych za godzinę karta 29 akt osobowych powoda. I w okresie od 1 czerwca 1974 roku do 7 października 1974 roku stawka godzinowa wynagrodzenia powoda wynosiła 16 złotych 50 groszy. Angaż na karcie 30 akt osobowych ubezpieczonego. Ponadto na podstawie dokumentu ze świadectwa pracy z dnia 25 stycznia 2008 roku karta 7 akt emerytalnych ubezpieczonego, Sąd Okręgowy ustalił, iż w okresach od 18 lipca 1968 r. do 31 lipca 1968 r., od 25 lipca 1970 r. do 1 sierpnia 1970 r. oraz od 13 czerwca 1972 r. do 16 wrz..., przepraszam, oraz od 13 września 1972 r. do 16 września 1972 r. i od 28 września 1974 r. do 5 października 1974 r. ubezpieczony korzystał z urlopów bezpłatnych udzielonych mu w celach prywatnych przez pracodawcę. Jednocześnie na podstawie dowodu z przesłuchania ubezpieczonego, e-protokół rozprawy - karta 20, skrócony protokół rozprawy - karta 17, 18 akt sprawy, Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczony w okresie od 5 marca 1964 r. do 7 października 1974 r. zatrudniony był w, u powyższych dwóch pracodawców w Spółdzielni Pracy (...) w E. oraz w Fabryce (...) w W. Zakładzie (...) w E. w pełnym wymiarze czasu pracy. Powyższy materiał dowodowy dawał, w ocenie Sądu Okręgowego, podstawę do ustalenia, iż powód W. L. w 1971 r. zarobił 18.684 zł 70 gr, w 1972 r. 22.039 zł 60 gr, w 1973 r. 24.612 zł i w 1974 r. 24.762 zł. Okoliczność ta miała istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem uwzględnienie powyższych wynagrodzeń dawało wyższy wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego powoda, obliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Wynagrodzenia ustalone w postępowaniu sądowym na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego zastąpiły bowiem wynagrodzenia minimalne przyjęte we wcześniejszej decyzji emerytalnej pierwszorazowej i jeszcze jednej decyzji do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia, a obliczone, a wskaźnik świadczenia z uwzględnieniem ustalonych wynagrodzeń z lat 1971, 72, 73 i 74 i obliczony z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia czyli, z 1971, 1972, 1973, 1974, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981 r., 1985, 1987, 1993, 1995, 1998, 1999, 2004, 2005, 2006 i 2007 r. wyniósł 62,11% i był wyższy od przyjętego we wcześniejszej decyzji przeliczającej emeryturę ubezpieczonego, gdyż poprzedni wskaźnik wynosił 57,35%. Powyższą okoliczność Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodu z wyliczenia świadczenia emerytalnego ubezpieczonego na karcie 52, 53 akt sprawy, wyliczenia załączonego do pisma procesowego organu rentowego z dnia 11 lutego 2020 r. - karta 51, było to wynagrodzenie hipotetyczne. Na rozprawie poprzedzającej zamknięcie, na rozprawie poprzedzającej zamknięcie postępowania dowodowego i zamknięcie rozprawy strony procesu nie kwestionowały tego wyliczenia i w ujęciu matematycznym strona powodowa zgadzała się z tym wyliczeniem, gdyż było ono zbieżne z przedstawionym wcześniej wyliczeniem sporządzonym przez ubezpieczonego na kartach od 31 do 36 akt sprawy. Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, z punktu widzenia dyrektyw wskazanych w art. 233 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy wskazuje, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy miał taką moc dowodową i wiarygodność, które pozwalały na dokonanie ustalenia w zakresie wysokości wynagrodzeń powoda uzyskanych w latach tysiąc dziewięćset..., od 1971 do 1974 w ciągłości. Sąd Okręgowy miał przy tym na uwadze, iż dowody z dokumentów zebranych w aktach osobowych ubezpieczonego, w szczególności angaży określających stawki godzinowe wynagrodzenia powoda ze spornego okresu były dokumentami oryginalnymi i zostały uzupełnione dowodem z przesłuchania ubezpieczonego,

który potwierdził, że tego rodzaju stawka godzinowa znajdowała zastosowanie do obliczenia jego wynagrodzeń w spornym okresie. Prawdą jest, że ubezpieczony nie przedłożył zaświadczeń zakładów pracy dotyczących wysokości osiąganych wynagrodzeń w latach 1964-1974 tym niemniej wskazać należy, że ograniczenia dowodowe wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. nie obowiązują w postępowaniu sądowym wszczętym w wyniku odwołania ubezpieczonego, gdyż postępowanie sądowe toczy się według reguł procedury cywilnej, a zgodnie z art. 473 k.p.c. wysokość zarobków za sporne okresy ubezpieczony może udowodnić wszelkimi środkami dowodowymi. I w ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony w toku niniejszego procesu udowodnił, wykazał z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, iż w latach 1970..., 1964-1974 osiągał wynagrodzenia, pracując w pełnym wymiarze czasu pracy, co potwierdzały także dokumenty z akt osobowych ubezpieczonego, w tym świadectwa pracy i w latach, które miały wpływ na wysokość wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 1970..., od 1971 r. do 1974 r. włącznie osiągnął wynagrodzenia w wysokości powodującej, wskazanej wyżej i powodującej wzrost wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 62,11% z 20 lat ubezpieczenia wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym przez powoda. Sąd Okręgowy rozpoznając niniejszą sprawę uznał w związku z tym, że zaskarżona decyzja powinna zostać zmieniona poprzez przyjęcie do obliczenia emerytury ubezpieczonego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 62,11% od dnia 1 kwietnia 2019 r., czyli od 1 dnia miesiąca, w którym złożył on wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia emerytalnego. Pozostawienie przy stosunkowo obszernym i pewnym materiale dowodowym minimalnych wynagrodzeń do ustalenia podstawy wysokości wymiaru emerytury byłoby dla ubezpieczonego, w ocenie Sądu, krzywdzące. I dlatego na podstawie art. 477 ze znacznym 14 § 2 k.p.c. w zw. z art. 11, przepraszam, w związku z art. 111 Ustawy o emeryturach i rentach z FUS i w zw. z art. 15 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w pkt. 1 wyroku. W pkt. 2 wyroku Sąd Okręgowy oddalił odwołanie w pozostałej części. Oddalenie odwołania dotyczyło żądania uwzględnienia przy obliczaniu pods..., wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury powoda, wynagrodzeń uzyskanych przez niego z tytułu nadgodzin oraz premii. W szczególności wskazać należy, że aby można było dany składnik wynagrodzenia uwzględnić przy obliczaniu emerytury ubezpieczonego, muszą zostać przedłożone dowody, które z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością wykażą wysokość wynagrodzeń. Częściowo, jeśli chodzi o wynagrodzenie zasadnicze powód uczynił zadość temu wymogowi w toku procesu, ze względu na zachowane dokumenty, dotyczące stawki godzinowej. Natomiast Sąd nie mógł przyjąć do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń ubezpieczonego z lat wskazywanych przez powoda, jakiś czysto hipotetycznych wynagrodzeń, uzyskiwanych przez niego z tytułu nadgodzin oraz z tytułu premii, ponieważ brak jest jakichkolwiek dokumentów, które potwierdzałyby, w jakiej wysokości te świadczenia były przyznawane. Sąd nie kwestionuje, że ubezpieczony mógł pracować w godzinach nadliczbowych i że otrzymywał premie, ale po prostu taki jest wymóg procedury również cywilnej, że wysokość wynagrodzeń powinna być wykazana w toku procesu w sposób pewny, a tego w tym zakresie, w zakresie premii i nadgodzin powodowi nie udało się w toku procesu uczynić. Jednocześnie w pkt. 3 wyroku Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, albowiem istotnych dla rozstrzygnię..., to jest przepis Ustawy emerytalno-rentowej art. 118 ustęp 1a, albowiem istotnych dla rozstrzygnięcia sporu ustaleń Sąd dokonywał na podstawie oryginałów akt osobowych ubezpieczonego, oryginalnych angaży, ale również na podstawie dowodu z przesłuchania ubezpieczonego, który uczynił także istotnym elementem decydującym o dokonanych w toku procesu ustaleniach faktycznych. Z tego względu Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt. 3 wyroku.